

Aonad 4: Bithéagsúlacht

Téarma is ea “bithéagsúlacht” atá in úsáid chun cur síos a dhéanamh ar éagsúlacht na beatha. Cuimsíonn an téarma sin an éagsúlacht laistigh de speiceas, idir speicis agus in éicea-chórais. Tá tábhacht ag baint leis an mbithéagsúlacht toisc go gcuireann sí bia, breosla, snáithín agus leigheasanna ar fáil dúinn, agus gurb í is bonn do chuid mhór dár dtionscail turasóireachta agus áineasa, chomh maith. Ina theannta sin, imríonn an bhithéagsúlacht ról i réimse leathan seirbhísí riachtanacha éicea-chórais, mar shampla, i dtimthriall agus i stóráil carbóin, i dtimthriall cothaitheach agus maidir le cothabháil na torthúlachta san ithir. Tá cáil ar Éirinn as a sáráilleacht nádúrtha, ar a n-áirítear roinnt gnáthóg agus speiceas fiadhúlra atá gann ar fud na hEorpa. Cé go bhfuil roinnt speiceas ag déanamh go maith, tá roinnt speiceas dúchais agus a ngnáthóga i mbaol ag tosca éagsúla, mar shampla, diansaothrú talmhaíochta níos mó, draenáil bogach agus athrú aeráide.

Torthaí Foghlama

Déanfaidh na daltaí na rudaí seo a leanas:

- Gheobhaidh na daltaí tuiscint ar a thábhachtaí is atá ár n-acmhainní aiceanta don phobal áitiúil, don gheilleagar, mar chonláiste, don turasóireachta agus don chaomhnú.
- Gheobhaidh na daltaí tuiscint ar conas a tharlaíonn gur féidir le húsáidí éagsúlachta teacht salach ar a chéile (gur féidir le cuairteoirí i gceantar, mar shampla, díobháil a dhéanamh do ghnáthóga, d’ainmhithe nó do phlandaí a bheadh leochaileach).
- Gheobhaidh na daltaí tuiscint ar éagsúlacht an lucht leasmhara (cuairteoirí, gnó áitiúil, an pobal áitiúil agus an stát) a bhfuil ról acu i gcosaint ár n-oidhreacht aiceanta.

Gearrthóga Eco Eye Clips Agus Cleachtaí Tuisceana

(NB. Ná déan dearmad iad a phriontáil agus a ullmhú roimh ré)

An Bhoirinn a chosaint

Breathnaítear sa ghearrthóg seo ar na bealaí ina dtagann grúpaí áitiúla sa Bhoirinn le chéile chun cothromaíocht a bhaint amach idir úsáid an cheantair áilleachta aiceanta seo do thurasóireachta agus don chaomhnú na géolaíochta agus na héiceolaíochta.

Bithéagsúlacht inár bportaigh

Tugann Duncan cuairt ar Pháirc Loch na Buaráí, chun eolas a chlos maidir le conas a rinneadh tearmann fiadhúlra in athuair de phortach a mbíodh móin á baint as.

Bithéagsúlacht inár bhfarraigí

Déantar taiscéalaíocht maidir le fiadhúlra shaibhir mara an lardheiscirt sa ghearrthóg seo, ina gcuirtear béim ar mhíolta móra, ar dheilfeanna agus ar róna. Tá an turasóireacht ina cuid thábhachtach de gheilleagar an cheantar, agus tá Duncan ag breathnú ar bhealaí éicea-bhách inar féidir le cuairteoirí rud éigin a fhoghlaim i dtaobh an cheantair agus taitneamh a bhaint as.

Bithéagsúlacht inár bhforaoiseach

Tugann Duncan cuairt ar fhoraois chun breathnú ar na speicis na n-éan, na bhfeithidí agus na bplandaí atá ann, ar a n-áirítear speicis i mbaol, mar shampla, cromán na gcearc. Cloisimid faoin mbagairt atá ann don bhithéagsúlacht, mar shampla, conas gur baol do speicis dúchais mar an iora rua speicis a tugadh isteach mar an iora glas. Tá sé den tábhacht go mbímid ag machnamh ar an mbithéagsúlacht agus foraoiseacha plándálaithe á mbainistiú againn.

Breathnaigh ar na gearrthóga scannáin (roghnaigh an t-iomlán, nó ceann amháin díobh), agus comhlánaigh na cleachtaí tuisceana.

Gníomhaíochtaí

- Cuardaigh faisnéis maidir le láithreáin faoi chosaint i do cheantar féin agus faigh amach cén fáth go bhfuil siad faoi chosaint. Ar shuíomh idirlín www.npws.ie , is féidir leat Anaclanna Dúlra, Páirceanna Náisiúnta agus Limistéir Speisialta Caomhantais (SACanna) a chuardach.
- Faigh amach na fíricí maidir le speiceas ainmní nó planda dúchais in Éirinn atá leochaileach nó tearc agus é i mbaol anois agus cén fáth gur mar sin atá – tabhair tuairisc don rang. Cad iad na bagairtí is mó dár mbithéagsúlacht? Chun breis eolais a fháil, tabhair cuairt ar www.epa.ie , www.biodiversityireland.ie nó www.npws.ie .
- Cad atá ar siúl i do cheantar áitiúil féin chun an bithéagsúlacht a chaomhnú? Déan taighde maidir leis an bPlean Náisiúnta um Bithéagsúlacht i gcomhair do chontae.
- Tabhair cuairt ar Anaclann Dúlra nó ar Pháirc Náisiúnta.
- Tá suíomh idirlín ag an Lárionad Náisiúnta Sonraí Bithéagsúlachta i bPort Láirge ag www.biodiversityireland.ie , ar a bhfuil léarscáileanna idirghníomhacha de láithreáin faoi chosaint agus de speicis faoi chosaint agus lear mór eolais reatha i dtaobh na bithéagsúlachta. Déan taighde faoi do cheantar féin.
- Tabhair cuireadh d'ionadaí as grúpa áitiúil caomhnaithe, mar shampla, Cairde Éanlaith Éireann, nó Oifigeach Bithéagsúlachta nó Oidhreacht d'Údarás Áitiúil teacht chun caint le do rang i dtaobh na bithéagsúlachta. Tá liosta oifigeach ar fáil ar <http://www.heritagecouncil.ie/county-heritage-services/contacts/biodiversity-officers/> .
- Iarr comhairle maidir leis an mbithéagsúlacht i do scoil – is féidir leat tacú leis an bhfiadhúlra ach crainn agus plandaí dúchais a chur, chun tuilleadh éan a mhealladh isteach i bhfearann do scoile, mar aon le feithidí agus le hainmhithe.

Suímh úsáideacha idirlín

- www.birdwatchireland.ie

- www.crann.ie
- <http://www.batconservationireland.org/>
- www.cvi.ie
- www.askaboutireland.ie

